

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

сусіда відкрити намет з шаурмою до покупки фабрики меблів. Особливість гри - реальні ціни, періодичні кризи і справжні мрії. Гра навіть використовується як основа для фінансових тренінгів в Forex Club.

Гра «Ринок» визнана кращим тренажером з вивчення економіки. Мета гри - побудувати підприємство, зустрічаючись із усіма процесами реального бізнесу: кредити в банках, податки, закупівля сировини, найм персоналу, покупка і продаж часток в компанії. Гравці в простій і доступній формі занурюються в усі несподіванки ділового світу.

Економічна гра «Грошовий потік» придумана Робертом Кіосакі для навчання основам інвестування в його економічних школах. Гравці вчать інвестувати в бізнес, цінні папери і нерухомість. Гра дозволяє зануритися в сучасний світ бізнесу і фінансів, покращує фінансовий інтелект і вчить мислити як багата людина.

Настільна гра «Антимонополія» - це повна протилежність класичної гри «Монополія», що з'явилася в епоху маркетингових воєн. Тут малий бізнес намагається вижити в боротьбі з великими монополістами. Гравці розділені на монополістів і конкурентів: перші будують імперії в розрахунку на прибуток від захоплення ринку, а інші намагаються отримати дохід «тут і зараз».

Гра «Біржові гри: Трейдер. Бики і ведмеді» У наборі дві гри: «Трейдер», де головне завдання купити більше акцій, витративши менше коштів, і «Бики і ведмеді», в якій гравці освоюють класичні способи біржових спекуляцій - гра на підвищення і зниження курсу акцій.

Гра «Корпорація: Думай і Багатій». Тут доведеться укласти угоди, проводити і просувати продукцію своєї компанії. На відміну від інших ігор, тут у гравців є імідж, який на певному рівні дозволяє закривати угоди автоматично і може відігравати вирішальну роль - зовсім як в житті.

Застосування настільних профільних ігор для викладання економічних дисциплін є, безсумнівно, ефективним засобом освіти і практичного навчання студентів.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КОНСАЛТИНГУ І НАУКИ

Т.В. Бордун, Л.О. Валецька

На сьогоднішній попит на консалтингові послуги зростає, що обумовлено розвитком бізнесу та необхідністю підвищення ефективності його роботи. Фахівці вважають, що існує два підходи до визначення консалтингових послуг: широкий і вузький. Згідно широкому функціональному підходу, консалтинг розуміємо як сукупність практичних порад і допомоги. Представниками широкого підходу є Ф. Стеели і П. Блок. Ф. Стеели визначає консалтинг як будь-яку форму надання допомоги щодо змісту, процесу або структури

завдання, або серії завдань, при якій консультант сам не відповідає за виконання завдання, але допомагає тим, хто несе за неї відповідальність [1].

У рамках вузького професійного підходу консалтинг розглядаємо як професійну службу. Представниками даного підходу є Л. Грейнер і Р. Метцгер. Вони розуміють управлінське консультування як консультативну службу, що працює за контрактом і надає послуги організаціям за допомогою кваліфікованих фахівців, які допомагають організації-замовнику виявити управлінські проблеми, проаналізувати їх, дати рекомендації щодо їх вирішення і при необхідності, сприяти виконанню цих рішень [2].

Причини, за якими клієнти звертаються за консалтинговими послугами, зводяться до наступного: клієнти хочуть отримати допомогу чи пораду з питань менеджменту, в питаннях підвищення ефективності праці, скорочення витрат. Консалтингові послуги можуть стосуватися як загальних питань менеджменту (планування, звітність, підвищення ефективності контролю, оптимізація бізнес-процесів), так і конкретних напрямів менеджменту (фінанси, маркетинг, управління людськими ресурсами, виробництво) [3].

Консалтингові послуги як галузь мають багату історію розвитку. Вперше вони з'явилися в кінці XVIII ст. і з тих пір пройшли ряд значних етапів у своєму становленні. Перші консультанти з'явилися в ході розвитку промислової революції, коли виникли перші фабрики і відбулася велика кількість інституційних змін. Саме в цей час з'явилася концепція наукового управління виробництвом. У цей же час з'явилися перші фірми, які надавали консалтингові послуги з різних питань, у тому числі виробничі.

Другий етап у розвитку консалтингових послуг - період з 1910 р. по 1930 рр. - характеризується тим, що об'єктом консультування став загальний менеджмент, а не лише виробництво.

Третій етап - з 1930 р. до початку 1950-х рр. Цей період по праву називають «золотим століттям управлінського консалтингу». У цей період бізнес з надання консалтингових послуг придбав репутацію дуже динамічного і високомаржинального, що сприяло збільшенню кількості галузей, що обслуговувалося консалтинговими компаніями.

Четвертий етап розвитку (1960-1980-ті рр.) консалтингу характеризувався виходом на новий, міжнародний рівень. У цей період розвивається внутрішньофірмове консультування, зростає професійна компетенція консультантів.

П'ятий етап розвитку консалтингових послуг (1990-ті рр.) характеризується ще більшим розширенням спектру послуг, що надаються. Новим напрямом діяльності компаній стало використання інформаційних технологій, що було пов'язано з бурхливим розвитком автоматизації і високих технологій.

Однак, в українському законодавстві немає ні визначення терміну «консалтинг» ні чіткої класифікації консалтингових послуг. А ось саме слово «консалтинг» (від англ. Consulting - консультування) широко використовується

в українській діловій мові. Консалтинг - це надання консультаційних послуг щодо вирішення тієї чи іншої проблеми замовника на основі дослідження та аналізу конкретної ситуації.

В 2018 році в Одеській національній академії харчових технологій було створено Консалтинговий центр, який є структурним підрозділом Науково-дослідного інституту. Центр створено з метою задоволення потреби держави у кваліфікованих кадрах шляхом підвищення їх кваліфікації з актуальних напрямів, визначених потребою у фахівцях на ринку праці, надання консультативних послуг фізичним і юридичним особам, проведення наукових, дослідницьких та інших робіт у сфері харчової, зернопереробної промисловості та інших сферах народного господарства України.

Основними напрямками діяльності центру є:

- організація освітньої діяльності, яка включає освітню та науково-методичну діяльність;
- підвищення кваліфікації керівників, провідних фахівців, фахівців харчової і зернопереробної промисловості та інших галузей за базовими спеціальностями, акредитованими в академії;
- оперативна підготовка та перепідготовка кадрів з актуальних напрямів науки і техніки;
- організація і проведення професійних семінарів, курсів, тренінгів, циклів лекцій, ділових зустрічей, вебінарів та інше;
- проведення консультацій з напрямів діяльності центру.

Центр може здійснювати підвищення кваліфікації фахівців у таких формах:

- на курсах підвищення кваліфікації (тривалістю не менше 72 аудиторних годин);
- на професійних семінарах, тренінгах, циклах лекцій, ділових зустрічах, вебінарах (тривалістю менше 72 аудиторних годин) з метою підвищення їх освітнього ступеня відповідно розвитку різних галузей знань та досягнень науково-технічного прогресу.

Таким чином, консалтинг і наука тісно взаємопов'язані між собою, так як консалтинг безумовно є інструментом прямої взаємодії наукових організацій безпосередніх розробників інноваційних технологій і проектів з організаціями, які представляють виробництво, бізнес, сферу споживання інновацій, та є потенційним джерелом фінансування інноваційних технологій, тобто сприяє інноваційно-інвестиційним процесам.

Література

1. Жуков В.А. Современные тенденции развития рынка консалтинговых услуг // Вестник университета. 2017. (№ 11). С. 91-99.
2. Маринко Г.И. Управленческий консалтинг: навчальний посібник. М.: ИНФРА-М, 2005. 381 с.
3. Романов А.А., Панько А.В. Маркетинговые коммуникации. Эксмо. 2006. 432 с.

4. Блинов А.О., Бутырин Г.Н., Добренкова Е.В. Управленческий консалтинг корпоративных организаций: учебник. М.: ИНФРА-М, 2002. 192 с.

ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ»

Н.Й. Басюркіна

Система навчання студентів вищих учбових закладів України, яка функціонує в сьогодні, стикається з безліччю труднощів (в їх числі - апатія до отримання знань, відсутність зацікавленості, слабкість технічної бази, відсутність реальних, взаємовигідних господарських зв'язків з підприємствами) і не може повною мірою допомогти вирішенню багатьох сучасних проблем у справі підвищення рівня фахової підготовки. В зв'язку з цим важливим елементом активного навчання і підвищення рівня підготовки студентів стає організація і проведення занять з використанням ділових ігор.

Застосування таких методів навчання розглянуто на прикладі вивчення курсу «Антикризове управління».

У вивченні курсу «Антикризове управління» студентам видаються теми індивідуальних завдань, в максимальному ступені імітуючи ситуації, які виникають в процесі господарської діяльності, наприклад: «Визначити фазу розвитку кризи підприємства», «Розробити і обґрунтувати план протидії кризовим явищам», «Провести аналіз ринку продукції конкурентів для вибору стратегії продуктового розвитку підприємства», «Обґрунтувати організаційний і фінансовий антикризові плани підприємства», «Розробити стратегію мінімізації ризиків», «Розробити план-графік подолання кризових явищ» та ін. і методичні вказівки до вивчення тем і написання рефератів проведених досліджень. При підготовці до презентації та захисту реферативної доповіді у студентів розвиваються уміння і навички самостійно приймати і обґрунтовувати економічні рішення, здатності логічно формулювати думки в стислій формі, прищеплюються уміння щодо розробки не розкритого в навчальній літературі підходу до рішення поставленої задачі, навички володіння аудиторією слухачів (при захисті доповіді, дискусії і т. д.).

Важливим елементом процедури презентації, захисту і аналізу реферативної доповіді є залучення максимальної кількості студентів (призначення декількох опонентів, незгода з приведеними доводами, вимога чіткішої обґрунтованості запропонованих рішень).

Контрольне заняття у вивченні дисципліни полягає в підведенні підсумків, контроль вихідних знань і колективну оцінку. При цьому кожному студентові надається можливість сформулювати питання за вивченим матеріалом і дати на них відповіді. Решта студентів має можливість поставити питання і дати оцінку за декількома критеріями: новизна, ступінь глибини

Ефективне навчально (науково)-методичне забезпечення освітнього процесу - один з шляхів поліпшення якості вищої освіти Н.О. Дец, Л.Д. Риженко.....	71
Впровадження дисциплін циклу сталого розвитку в навчальні програми ОНАХТ Л.З. Бошков.....	74
Доброчесність як складова моделі внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО С.О. Данильченко, В.Г. Мураховський, Ф.А. Трішин.....	75
Доктор філософії (PhD) - новий шлях до наукового ступеня І.О. Павлова, О.О. Лівенцова.....	79
Основні нормативно-правові аспекти реалізації експерименту з присудження ступеня доктора філософії О.О. Лівенцова, І.О. Павлова.....	81
Науково-дослідна практика - важливий етап підготовки магістрів Ю.Д. Чумаченко.....	84
Перспективи впровадження дуальної освіти для студентів навчальних закладів Н.В. Доценко, Т.М. Афанасьєва.....	86
Залучення студентів коледжів до науково-дослідної роботи Л.К. Овсянникова, О.Г. Соколовська, Л.О. Валецька, В.А. Шалений.....	89
Досвід передових підприємств галузі - у навчальний процес Г.М. Станкевич, Т.В. Страхова, А.В. Борта, Л.К. Овсянникова.....	90
Наукові підходи до обґрунтування концепції системи неперервної освіти І.М. Цимбалюк.....	91
Забезпечення якості викладання дисципліни «Система технологій» О.Є. Воєцька, Т.В. Бордун, І.С. Чернега.....	95
Особливості викладання технічних дисциплін в технологічних вищих учбових закладах А.П. Ліпін, І.М. Шипко.....	97
Використання настільних ігор у навчанні студентів економічним дисциплінам Т.В. Свистун.....	98
Взаємозв'язок консалтингу і науки Т.В. Бордун, Л.О. Валецька.....	101
Застосування ділових ігор при вивченні дисципліни «Антикризове управління» Н.Й. Басюркіна.....	104
Застосування інноваційних методів викладання для підвищення якості вищої освіти Л.М. Тележенко, І.М. Калугіна, С.О. Поплавська.....	105
Використання сучасних методів навчання у закладах вищої освіти А.Д. Салавеліс, А.К. Бурдо, О.В. Золовська.....	106